

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Fialy a soudců Radovana Suchánka (soudce zpravodaje) a Jiřího Zemánka o ústavní stížnosti obchodní společnosti **CHAPS spol. s r. o.**, sídlem Bráfova 1617/21, Brno, zastoupené JUDr. Vilémem Podešvou, LL.M., advokátem, sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha 4 – Nusle, proti usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. září 2017 č. j. 7 As 274/2017-36 a rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. srpna 2017 č. j. 62 A 192/2015-189, za účasti **Nejvyššího správního soudu** a **Krajského soudu v Brně**, jako účastníků řízení, a 1) obchodní společnosti **Seznam.cz, a.s.**, sídlem Radlická 3294/10, Praha 5 – Smíchov, a 2) **Ministerstva dopravy**, sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1 – Nové Město, jako vedlejších účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost a návrh s ní spojený se odmítají.

Odůvodnění:

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) stěžovatelka navrhuje zrušení výše označených soudních rozhodnutí, neboť má za to, že jimi byl porušen čl. 90 Ústavy a čl. 1, čl. 4 odst. 1, čl. 11 odst. 1, čl. 26 odst. 1 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Současně navrhla odložit vykonatelnost v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“).

2. Rozhodnutím druhého vedlejšího účastníka ze dne 31. 8. 2015 č. j. 244/2015-072-Z106/9, ve znění opravného rozhodnutí ze dne 2. 11. 2015 č. j. 244/2015-072-Z106/12 bylo

na základě odvolání první vedlejší účastnice opět zrušeno rozhodnutí stěžovatelky ze dne 17. 7. 2015 (poté co i její přechodí rozhodnutí druhý vedlejší účastník zrušil), kterým byla podle § 14 odst. 5 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, odmítnuta žádost první vedlejší účastnice ze dne 21. 11. 2011 o poskytnutí kompletních a aktualizovaných zdrojových dat celostátního informačního systému o jízdních řádech, vedených stěžovatelkou podle § 17 odst. 2 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění účinném do 3. 10. 2017, na základě smlouvy uzavřené s druhým vedlejším účastníkem dne 27. 7. 2001. V důsledku převodu této části veřejné kompetence první vedlejší účastnice považovala stěžovatelku za veřejnou instituci disponující informacemi vzniklými při výkonu veřejné moci a tedy za subjekt povinný k poskytnutí informací podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

3. Druhý vedlejší účastník zrušil rozhodnutí stěžovatelky s tím, že jako povinný subjekt neprávem odmítla poskytnout informace s odůvodněním, že první vedlejší účastnice požadovanými údaji již údajně disponuje od jiných subjektů, neboť i v takovém případě může trvat její oprávněný zájem na získání informací od primárního zdroje. Druhý vedlejší účastník současně poznamenal, že nebylo ostatně ani prokázáno, že první vedlejší účastnice požadovanými údaji skutečně disponuje, zvláště když stěžovatelka připouští, že první vedlejší účastnice má k dispozici pouze část těchto údajů. Stěžovatelčinu argumentaci, že požadované informace představují její obchodní tajemství, vyhodnotil druhý vedlejší účastník jako logicky rozpornou, neboť by nebylo možné, aby takové informace, které nemají být běžně dostupné, měla první vedlejší účastnice zčásti k dispozici od jiných subjektů.

4. První vedlejší účastnice proti rozhodnutí druhého vedlejšího účastníka ze dne 31. 8. 2015 brojila žalobou ze dne 2. 11. 2015, v níž zdůraznila, že se od 21. 11. 2011 neúspěšně domáhá vyřízení své žádosti o informace, navzdory tomu, že věc opakovaně posuzovaly správní soudy, a to vždy pro ni s kladným výsledkem; vyslovila proto přesvědčení, že se stěžovatelka účelově vyhýbá své zákonné povinnosti poskytnout jí požadované informace. Jelikož se první vedlejší účastnice v této souvislosti dovolávala rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015 č. j. 6 As 113/2014-35, v němž byl vysloven názor o nutnosti projednat za dané situace žalobu meritorně, požadovala první vedlejší účastnice meritorní posouzení její žaloby a uložení stěžovatelce povinnosti poskytnout jí požadované informace.

5. Krajský soud ústavní stížností napadeným rozsudkem žalobě první vedlejší účastnice vyhověl, rozhodnutí druhého vedlejšího účastníka i jemu předcházející rozhodnutí stěžovatelky zrušil, a nadto uložil stěžovatelce povinnost poskytnout první vedlejší účastnici požadované informace.

6. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud uvedl, že v posuzovaném případě došlo k situaci, kdy druhý vedlejší účastník opakovaně rušil rozhodnutí stěžovatelky (jež je podle dřívějších rozhodnutí správních soudů povinným subjektem), které řešilo skutkové a právní otázky, které byly v podstatných ohledech již vyřešeny předchozími kasačními rozhodnutími druhého vedlejšího účastníka. Podle krajského soudu přitom nelze takovou procesní situaci posoudit jinak než jako postup v rozporu se smyslem a účelem zákona o svobodném přístupu k informacím, a proto bylo namístě veřejnému subjektivnímu právu první vedlejší účastnice poskytnout ochranu přímo orgánem moci soudní, když správní orgány její právo nejenže porušily, ale dále je zatěžovaly tím, že se první vedlejší účastnice musela opětovně domáhat svého práva (a bezúspěšně), ač jí druhý vedlejší účastník dával opakovaně zapravdu.

7. Následnou stěžovatelčinu kasační stížnost, ve které v první řadě zopakovala svoje přesvědčení, že není osobou povinnou podle zákona o svobodném přístupu k informacím, odmítl Nejvyšší správní soud v záhlaví označeným usnesením. Nejvyšší správní soud totiž nepřisvědčil stěžovatelčině argumentaci, protože její kasační stížnost odmítl jako návrh podaný osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

II.

Argumentace stěžovatelky

8. Stěžovatelka v obsáhlé ústavní stížnosti, kterou není třeba podrobněji rekapitulovat, neboť v ní v převážné míře opakuje a rozvíjí argumentaci, jež je účastníkům řízení i Ústavnímu soudu známa z přechozích řízení ve věcech vedených pod sp. zn. II. ÚS 3669/13 a III. ÚS 2925/16, namítá, že na ni žádná působnost v oblasti veřejné správy (ve smyslu § 1 správního řádu) delegována nebyla, přičemž s vedením celostátního informačního systému o jízdních řádech – na základě pověření druhého vedlejšího účastníka – nejsou spojeny žádné povinnosti správního orgánu prvního stupně. Stěžovatelka proto není a z povahy věci nemůže být správním orgánem, ani se nemůže nacházet v jeho postavení. V této souvislosti přitom stěžovatelka připomíná, že na jí údajně svěřenou správní pravomoc jí stát nepřispívá žádné finanční prostředky, jež by s ní spojené náklady alespoň částečně kompenzovaly.

9. Krajskému soudu stěžovatelka vytýká, že stěžejní závěr, že je správním orgánem prvního stupně, řádně neodůvodnil, resp. že se jeho závěr opírá toliko o závěry přijaté v usnesení ze dne 7. 6. 2013 č. j. 62 A 26/2012-129, jež byly pozdější judikaturou již překonány.

10. Nadto stěžovatelka poukazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017 sp. zn. IV. ÚS 1146/16 (N 101/85 SbNU 679), ve kterém Ústavní soud – na základě ústavní stížnosti obchodní společnosti ČEZ, a. s. – odmítl dosavadní Nejvyšším správním soudem konstantně předkládaný výklad pojmu „veřejná instituce“, a rovněž tak na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2017 č. j. 6 As 43/2017-46, jenž na závěry tohoto nálezu Ústavního soudu navazuje.

11. Stěžovatelka, zdůrazňující skutečnost, že je soukromoprávní obchodní společností, a poukazující též na to, že jí rozporovaný výklad správních soudů ji značně znesnadňuje její podnikání, se proto domnívá, že prizmatem závěrů dovolávaného nálezu Ústavního soudu již není udržitelný výklad, na jehož základě má být jako „veřejná instituce“ subjektem povinným podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. Tím, že Nejvyšší správní soud odmítl jí namítané skutečnosti řádně zohlednit, proto podle stěžovatelky porušil její základní práva zaručená ve shora uvedených ustanoveních Listiny.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

12. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána oprávněnou stěžovatelkou, jež byla účastnicí řízení, ve kterém byla vydána napadená rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, a ve lhůtě podaná ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelka před jejím podáním vyčerpala

veškeré dostupné zákonné procesní prostředky ochrany svých tvrzených práv (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*).

IV.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

13. Ústavnímu soudu byla Ústavou svěřena působnost orgánu ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy). V řízení o ústavních stížnostech fyzických a právnických osob proti rozhodnutím obecných soudů není proto možno chápat Ústavní soud jako nejvyšší instanci obecného soudnictví; Ústavní soud je nadán kasační pravomocí toliko v případě, že v soudním řízení předcházejícím podání ústavní stížnosti došlo k porušení některého základního práva či svobody stěžovatele [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy]. Úkolem Ústavního soudu není zjišťovat věcnou správnost rozhodovací činnosti obecných soudů, nýbrž pouze kontrolovat (a kasačním rozhodnutím případně vynucovat) ústavně konformní průběh a výsledek předcházejícího soudního řízení. Nepřipadá-li tedy v dané věci do úvahy již *prima facie* porušení základních práv nebo svobod, Ústavní soud ústavní stížnost odmítne pro zjevnou neopodstatněnost.

14. Podstatou posuzované ústavní stížnosti je stěžovatelkou opakovaně a konstantně vyjadřované přesvědčení, že není „veřejnou institucí“ podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, a tedy není povinna poskytnout první vedlejší účastnici jí požadované informace. Krucióální argument přitom pro stěžovatelku představují závěry v době podání ústavní stížnosti recentního nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1146/16.

15. V bodu 71. odůvodnění stěžovatelkou odkazovaného nálezu totiž Ústavní soud uvedl, že „[p]ovahu veřejné instituce ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím (...) v žádném případě nelze přiznat obchodní společnosti, jejíž postavení se řídí zákonem o obchodních korporacích (dříve obchodním zákoníkem), pokud by stát, územně samosprávný celek nebo jiný povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebyly jejími jedinými společníky, případně pokud by všichni její společníci nesestávali z těchto subjektů.“

16. Stěžovatelka opakovaně ve svých návrzích zdůrazňuje, že je soukromoprávní obchodní společností, jejíž postavení se řídí zákonem o obchodních korporacích; potud by proto bylo namíste mít za to, že závěry citovaného nálezu jsou pro stěžovatelku příznivé, a pakliže je Nejvyšší správní soud v napadeném usnesení odmítl zohlednit, porušil její základní práva.

17. Pro řádné posouzení věci bylo proto třeba zjistit, že stěžovatelka vskutku vykazuje veškeré potřebné znaky soukromoprávního subjektu.

18. Z obchodního rejstříku se nicméně podává, že jediným společníkem stěžovatelky je obchodní společnost ČD – Informační Systémy, a. s., sídlem Pernerova 2819/2a, Praha 3 – Žižkov, jejíž jedinou akcionářkou je obchodní společnost České dráhy, a. s., jejímž jediným akcionářem je stát, a to podle zákona č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železniční dopravní cesty a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Veškeré znaky soukromoprávního subjektu tak stěžovatelka nevykazuje.

19. Současně je třeba upozornit rovněž na druhou podstatnou odlišnost posuzované věci od věci řešené v citovaném nálezu. Podle mínění Ústavního soudu je totiž zjevné, že na stěžovatelku (na rozdíl od obchodní společnosti ČEZ, a. s.) byla v důsledku použití § 17 odst. 2 zákona o silniční dopravě, ve znění účinném do 3. 10. 2017 (nyní § 17 odst. 1) převedena (delegována) dílčí působnost orgánu veřejné správy. Přestože stěžovatelka v ústavní stížnosti předkládá vnitřně souvislou argumentaci směřující k závěru, že není veřejnou institucí podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, skutečnost, že vykonává dílčí (byť i zcela okrajovou) působnost správního orgánu, relevantně nezpochybňuje.

20. Z uvedeného je zřejmé, že na stěžovatelku závěry přijaté v citovaném nálezu bez dalšího – vůbec – nedopadají, protože Ústavní soud neshledává důvod se ani v posuzované věci odchýlit od již dříve opakovaně přijatého závěru, že stěžovatelku je namístě považovat za „veřejnou instituci“ podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

21. Současně Ústavní soud dodává, že v obecné rovině i nadále platí závěr vyslovený již v usnesení ze dne 15. 7. 2014 sp. zn. II. ÚS 3669/13 (dostupném na <http://nalus.usoud.cz>), tedy že stěžovatelka může první vedlejší účastníci požadované informace odepřít, šlo-li by o informace, jež představují její obchodní tajemství; je však třeba rovněž dodat, že v tomto ohledu stěžovatelka ani v ústavní stížnosti nikterak přesvědčivou argumentaci nepředložila (v této souvislosti postačí odkázat na čtvrtý odstavec na str. 8 napadeného rozsudku krajského soudu, vůči jehož závěrům stěžovatelka v ústavní stížnosti žádnou oponenturu neprezentuje).

22. Ústavní soud proto uzavírá, že napadenými rozhodnutími nebyla porušena stěžovatelkou dovolávaná základní práva a že správními soudy přijaté právní závěry nevybočují z mezí ústavnosti; Ústavní soud tak podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení ústavní stížnost odmítl. Odmítnout musel taktéž stěžovatelčin návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu, neboť takový návrh sdílí osud meritorně neprojednatelné ústavní stížnosti.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 2. května 2019

Josef Fiala v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

